

Tallinna ühisgümnaasiumi õppurid Mart ja Anu Roosileht arvavad, et kõige rohkem on koolis muret sellega, et õpetajad kipuvad põhjendamatult oma tahtmist peale suruma. Seda asjades, mis õppetööga seotud polegi.

2 X DAISY LAPPARD

Haridus sobib Eesti eluks

Õpilased ja õpetajad peavad olukorda Eesti koolides normaalseks

Piret Tali
pirett@epl.ee

Eesti koolides on probleeme meeskonnatööga, loomingu-
liste võimete arendamisega
ning kooli ja kodu vahelise
sidemega, selgus maailma
tervishoiuorganisatsiooni
(WHO) poolt läbi viidud rah-
vusvahelisest uurimusest
“Lapsesõbralik kool.”

Möödunud kevadel kokku
võetud uurimistulemustest
selgus, et olukord meie koo-
lides on õpetajate ning õpi-
laste hinnangul palju parem,
kui võiks oletada. Eesti koo-
lid aitavad kaasa igasuguse
sallivuse kasvatamisele; kui
aga esineb soolisi või rassi-

lisi probleeme, siis on põhju-
seks vananenud õppemater-
jalid. Ka ei esine peaaegu
üldse laste füüsilist karista-
mist.

Kooliinimesed peavad
kooli õpilast toetavaks ning
kasvatavaks keskkonnaks.
Üllatuslikul kombel peavad
nii õpetajad kui õpilased
Eestis pakutavat haridust
vastavaks sellele tegelikkus-
sele, kus lapsed elavad.

WHO uurimuse kohaselt
tuleks tähelepanu pöörata
õppimiskeskonna kaasami-
sele ja koostööle. “Lapsi
peaks õpetama ühiselt tegu-
sema, meeskonnas rolle
võtma ja konflikte lahenda-
ma, võimuvõitluses hakka-

ma saama,” seletas Tallinna
tehnikauilikooli psühholoo-
gia professor, uurimistule-
muste analüüsimisel osale-
nud Mare Teichmann, kes
rõhutas vajadust vältida
hoiakut, et igatüks enda eest
ja kõigi vastu.

Laste füüsiline karistami-
ne pole õpilastele problee-
miks, küll aga õpetajatele.
Mõelda tasuks selle üle, et
tülinorimist ei keela koolis
ükski käitumisjuhend ega
reegel. “Kool vajab seda, et
tülinorimine oleks üldiselt
taunitav käitumine,” sõnas
Teichmann.

Seni pöörati meie koolides
vähem tähelepanu loomin-
gulistele võimetele, rohkem

selgeks õpitud koolitüki
ülesütlemisele. “See on küll
mõnevõrra uus mõtlemis-
suund, kui teadmiste oman-
damisele lisaks peaks tead-
ma, mida selle infoga peale
hakata ja kust seda ise lei-
da,” seletas psühholoog.
Faktoloogia omandamise
kõrval on loominguine lä-
henemine meie koolides
nõrk. Samuti vajaks pidevat
turgutamist meie laste ene-
sehinnang ja -usaldus.

Üle maailma on psühho-
loogi sõnul probleemiks koo-
li ja kodu nõrgad suhted,
kuid tegelikult määravad
kooli näo suures osas siiski
lapsevanemad. “Nõrgad on
kooli ja kodu suhted ka sel-

les osas, et lapse halba
õppeedukust laites ei tea
õpetaja näiteks seda, et lap-
sevanemad lahutavad või
suri hiljuti vanaema, sellest
tuleks kooli kindlasti teavi-
tada,” sõnas psühholoog.

Õpetajatele põhjustab
stressi psühholoogi sõnul
suhteliselt madal palk, mis
küll aasta jooksul on pide-
valt tõusnud. Tähtsuset te-
ine probleem on käitumishäl-
vetega õpilased, kes ei allu
korraldustele. “Õpetajate
puhul on probleemiks larm
ja müra koolis. Pole kohta,
kus ja rääkida lapsevanema
või õpilasega või rahulikult
end enne uut tundi koguda,”
sõnas psühholoog.

Koolistress

**ÕPETAJALE TEKITAVAD
STRESSI:**
madal palk;
käitumishälvetega õpilased;
liigne kontrollimine;
väga pikad tööpäevad;
õpilased, kes ei õpi;
ajast ja arust õppevahendid;
koolivägivald, vastutus;
lapsevanemate ja üldsuse suhtu-
mine kooli ja õpetajatesse;
kooliruumid, müra, larm;
ebakindlus tuleviku suhtes;
liiga palju töid kodus parandada;
külmad või liiga palavad ruumid;
koolimured kodus kaasas;
tunnustuse, toetuse puudumine;
klassijuhataja töö ja kohustused;
korrapidamine vahetundides;
professionaalse abi nappus õpi-
laste nõustamisel;
järelevalve ja õpilaste kontrollimi-
ne (klassi koristamine jms);
kooli areng ja tulevik;
õpilaste põhjuseta puudumised;
kättesaadav ja nähtav olemine;
negatiivsete rollide täitmine;
varjatud diskrimineerimine ja lem-
mikute soosimine;
töö kuhjumine veerandi- ja koo-
liaasta lõpule;
aineprogrammide maht;
õpikud, töövihikud jms;
konfliktide lahendamine;
kutsenõustamise süsteemi puu-
dujäägid.

Allikas: “Lapsesõbralik kool”

Mis on teie arvates koolis hea, mis halb?

■ **Mart, Tallinna ühisgüm-
naasiumi 9. klassi õpila-
ne:**

Mulle ei meeldi mõttetu
korraldused: kui näiteks
mõnes tunnis peab õpikust
pikka ja igavat teksti vihi-
kusse ümber kirjutama. Ei
meeldi, kui vanameelsed
õpetajad oma tahtmist laste-
le peale suruvad ja võtavad
nende välimuse kallal. Noo-
remad õpetajad ja mehed on
valdavalt normaalsed. Ei
meeldi, et ühe tegemata har-
jutuse eest soosik ei saa ka-

ristada aga patuoinas saab
ühe. Mulle meeldivad huu-
morimeelega õpetajad, kes
oskavad pinget järgi anda.

■ **Anu, Tallinna ühisgümnaa-
siumi 8. klassi õpilane:**

Mulle ei meeldi, kui koolis
uut ainet liiga kiiresti edasi
võetakse. Kõige rohkem
meeldib mulle see, kui tun-
dides saab ise arvamust
avaldada. Aga kui õpetajad
hakkavad kellegi kallal näa-
gutama, see mulle ei meeldi.
Nagu ka ebaõiglane hinda-

mine. Mõnel lapsel on selle-
ga koolis probleeme.

■ **Kristo, Tallinna ühisgüm-
naasiumi 6. klassi õpilane:**

Mulle ei meeldi, kui an-
takse palju õppida, vahel ma
tulen õhtul hilja trennist ko-
ju ja siis ma ei jõua enam nii
palju õppida, kui oleks vaja.
See mulle ka ei meeldi, kui
kehalise kasvatuses tunnis
peab trenni asemel tobedaid
harjutusi tegema. Hinnatak-
se koolis enam-vähem õigla-
selt. Aga mulle ei meeldi,

kui laps väga proovib ja se-
da ei hinnata, minu arvates
peaks hindama just seda,
kuidas laps areneb.

■ **Liina, Tallinna ühisgüm-
naasiumi 2. klassi õpilane:**

Minule ei meeldi õpetaja,
kes tahab oma klassi ainult
rikkaid lapsi, neid, kellel on
raha endale uhkeid tantsu-
tunni riideid osta. Teised
lapsed talle ei meeldi. Minul
neid tantsutunni riideid ei
ole. Aga lauluõpetaja meel-
dib mulle väga. **Piret Tali**

Loovus põrutab fakte nõudvast eksamist läbi

■ **Tallinna 21. keskkooli
ajalooõpetaja Mare Räis,**
mida arvate meie kooliõpi-
laste oskusest teha mees-
konnatööd?

Ilmselt sõltub see õpeta-
jast ja aimest, kuid näiteks
kodanikukaitse õpetajaid on
pidevalt haritud meeskon-
natöö osas ning ma arvan, et
me oskame seda ka koolis
rakendada. Selles osas võib
meeskonnatööd puudlikuks
pidada küll, et keda õpilas-
test ei märgata, need jäävad-
ki tähelepanuta ning neid
keegi kaasa ei tõmba.

■ **Milline on teie arvates si-
de kooli ja kodu vahel?**

Eliitkoolide puhul tundub
kohati, et vanemate jaoks
lõpeb kooliga suhtlemine
ära sealt maalt, kui laps on
õnnestunud kooli sisse saa-
nud. Mina olen koduga suht-
lemisel kasutanud ühehelis-
tamist ning seetõttu nii
mõnegi vanemaga tutvunud.
Õpetaja ja lapsevanema su-
he paneb kaalule ka kirjali-
ke teadete väärtuse.

■ **Kas Eesti koolides pööra-
takse vähe tähelepanu
loovusele ja palju fakto-
loogiale?**

Kui riigieksamil nõutakse
fakte, oleks minust arulage
harjutada lastele sisse loovat
mõtlemist ning oskust infor-
matsiooni leida ning kasuta-
da, siis tuleb ikkagi fakte
õpetada.

Piret Tali

Õpetaja Mare Räisi sõnul
tuleb koolis pigem tege-
mist liigse enesehinnangu
kärpimisega kui madala
hinnangu tõstmisega.